Module (Course Syllabus) Catalogue

2022-2023

College/ Institute	***Soran Technical Institute***	
Department	Medical Lab.	
Module Name	Professional Ethics	
Module Code		
Semester	Second	
Credits		
Module type	Prerequisite [ ] Core [ ] Assist. [*]	
Weekly hours	2	
Weekly hours (Theory)	(2)hr Class	( )hr Workload
Weekly hours (Practical)	(-)hr Class	( )hr Workload
Lecturer (Theory)	Aram Sattar Adil	
E-Mail & Mobile NO.	aram.adil@epu.edu.iq Tel: (optional):o754670508	
Lecturer (Practical)		
E-Mail & Mobile NO.		

Course Description	گرینگیی ئەم کۆرسە لەوە خۆي دەبینیتوە کە خویندنی رەوشتی پیشەیی گرینگیکی زۆري هەیە، ئەویش بەهۆي دروستکردنی کاریگەری لە ژیانی پیشەیي تەندوستی وتاقیگە لە داهاتوو کەوا راپەراندنی هەموو کاروچالاکیەکانیان دەوستیتە سەر شیوازي هەلسووکەوت ورفتاریان لەگەل نەخۆش وخەلکی، لە ناو دام ودەزگاکان تەندروستیەکان وکاری رۆژانەی، کەواتە دەتوانین بلین بەهۆکاریک دادەنریت بۆ قوتابي کە لەریگەی ئەم کۆرسەوە قوتابي شارەزای کۆمەلیک پرنسیپ وياساي رەفتاري فیري دەبیت کەپیویستە چۆن مامەلە لەگەل فەرمانبەرو نەخۆش وهاولاتی بکریت ماف وئەرکەکانی چیە؟ گرینگی ئەم کۆرسە دەگەینە ئەو ئەنجامەی کەوا سەرکەوتنی کارمەندی تاقیگە لەکارەکانیان دەوستیتە سەر چۆنیەتی رەفتارکردن لەگەل دەوروبەر . • تیگەیشتنی چەمکی سەرەکی کۆرسەکە چەمکی بابەتی رەوشتی پیشەیي بەمانايي بوونی کۆمەلیک بنەمايي رەفتاري وشارەزاکردنی پەرستار پیان بەشیویەکی باش وورد. • بنەماو بیردۆزی کۆرسەکە: گرینگترین بنەماو بنچینەوبیردۆزەکانی رەوشتی پیشەیي دەگەریتەوە سەر بوونی سەرچاوەکانی رەوشتی پیشەییە هەبوو لە ناو دەزگا تەندروستیەکان. زانیني تەواو بە لایەنە گرنگیەکانی بابەتەکە: 1-لەبەرئەوەی پیشەیي تاقیگە بە پلە یەک مرۆڤدۆستیە بۆیە خۆیندنی رەوشتيي پیشەیي زۆر گرینگە. 2-تاوکو کارمەندی تاقیگە بەبەردەوامی پەیوەست بیت بەلایەنی رەوشتي ویژدان وگرینگي پیدان. • زانین وتیگەیشتنی پیویست بۆ دابین کردنی هەلی کاردن کاتیک کارمەندی تاقیگە رازابیتەوە بە رەوشت جوانی وهەلسوکەوتی باش کە ئەم بابەتە رۆلیکی گرینگي هەیە لە بەرووپیشبردنی لایەنی کەسایەتی رەوشتی کارمەندی تاقیگە ، ئەوا

	له هەموو شوين دەزگايەک بەبەردەوامى جيگاي دبيتەوە وكاري خۆي دەبيت.
Course objectives	-فيركردن وراهينانى قوتابيان بەبنەماوپرنسيپەكانى رەوشتى ورەفتاري بەشيوازيكى توكمە وياسايي دوور لەهەر هەلەيک له داهاتوو. 2-فيركردنى قوتابي شيكارى نەخۆشيەكان لەسەر جياكردنەوەى جۆرەكانى رفتاري راست وچەوت لەيەكتري لەكاتى راپەراندنى كارەكانى. 3-ئەنجامدان وجيبەجيكردنى كاروچالاكيە تەندروستيەكان وگفتوگۆكردن لەگەل لايەنى بەرامبەر كاتيک شيوازيكى فەرمى هەبيت بۆ بەرژەوەندى گشتى لەريگەى رەفتاري ويستراو. 4-فيركردن وراهينانى قوتابي لەسەر پيادەكردن وجيگركردنى مافەوئەركەكانى لەريگەى بابەتى رەوشتى پيشەيي. 5-فيركردنى قوتابي لەبارەى رەوشتى رۆشنبيري وسايكۆلۆجي وكۆمەلايەتى. 6-شارەزاكردنى قوتابي شيكارى نەخۆشيەكان لەسەر چۆنيەتى پەيوەنديكردنى پيشەيي لەرووى شيوازى قسەكردن ودەربرينە ئەرينەيەكان. 7-ئاشناكردنى قوتابي لەسەر رۆل وگرينگى كارمەندى تاقيگە لەبوارى تەندروستى وبەردەوام خۆ بەرووپيشبردن. ئاشناكردنى تەواوى قوتابيان بەم بابەته بە تەواوى وچۆنيەتى ناسينەوەو پەيبردن بە چۆنيەتى هەلسووكەوتكردن لەگەل ژينگەى ناو دەزگا تەندروستيەكان وشارەزابوون لەريگاوميتۆدە جيهانيەكانى رفتاركردن

Student's obligation	لەگرینگترین ئەرکە کانی قوتابي بریتین لە: 1-ئامادەبوون لە محازرەو پەیوەست بوون بەکاتی دیاریکراو. 2-جیبەجیکردنی هەموو ئەرک چالاکیک کە مامۆستا پیدەسپیریت وەکو ئامادەکردنی سمینارو وراپۆرت وتاقیکردنەوە..هتد. 3-ئاگاداربوون وترکیزخستنە سەر بابەتی رەوشتي پیشەيي بەمەبەستی پەیوەست بوونیان لەداهاتوو. -4قوتابی بە شێوەی گرۆپ کاردەکەن، ودابەشکروان بەپێی بوونی ژمارەی قوتابی لە هۆل،تاوەکو بە جوانترین شێوە بابەتەکە ورەبگرن، وەزانیاری لە بارەی چۆنیەتی ڕفتارکردن بە باشی گفتوگۆبکرێت.
Required Learning Materials	بەشیویەکی گشتی تیکەلە لەبەکارهینانی داتاشۆپاوەرپۆینت و پیدانی ملزمەووایت بۆرد روونکردنەوەي بابەتەکە بەریگایي باسکردن وروونکردنەوە ودواتر گفتوگۆ وپرسیارو وەلام ودروستکردنی گروپات واتا هەموو ریگایەکی نوێ پەیرەودەکەم بەمەبەستی فیرکردن وتیگەیشتنی قوتابي.
Assessment scheme	30% Mid Term (Theory and practical) 10% Quiz 20% Assignment (report, paper, homework, seminar..) % final practical 40% final theory
Specific learning outcome:	بەهۆي بابەتی رەوشــتي پیشـــەيي قوتابي پەرســتاري شـــارەزاي وئاشـــنا بوونیFamiliarلەچۆنیەتی رەفتـارکردن لەکـاتی کـارکردنjob لەگەل مرۆڤەکان، یان رەفتاری تاکە لەکارکردن ولیهاتوویSkill لەروو ریکخستن وپلاندان ویاساکانی رەفتارکردن لەگەل خەلک وپەیوەست بوون بە کاتەکانی کارکردن..هتد زیاتر دەبیت. گونجاندنی ناوەڕۆکی کۆرسەکە بە پێویستی دەرەوە و بازاڕی کار لەبەر ئەوەی کارمەندی تاقیگە رۆلیکی گرینگ وبنەرتي هەیە لە بواری تەندورستي وپالپشتیکی بەهیزی نەخۆشەPatient، بۆیە بەهۆي

	پابەندبوون بە رەوشتی پیشەی زۆر گرینگە دەبیت، ورۆژانە ئەو رەوشتە پیشەیان بۆ دووبارە دەبیتەوەبەتایبەتی لە کاتی پەیوەندیکردن بە نەخۆش و خیزانەکانیان وهاوپیشەکانی،بۆیە پیویستە بەبەردەوامی پەیوەست بن بە یاساو ریساکانی رەوشتي پیشەیی چونکە رۆلیکی گرینگي هەیە لە شارەزابوون لەکارکردن، وسەرنجام پەرستار دەبیتە کەسیک ویستراو . قوتابی چی نوێ فێردەبێت لە ڕێگەی پێدانی ئەم کۆرسەوە؟ بەهۆي ئەم کۆرسي خویندنی بابەتی رەوشتي پیشەيي فيري چۆنیەنی هەلسوکەوتکردن لەگەل خەلکی بەگشتی ونەخۆش وخەلکی ناو نەخۆشخانە، وسەرئەنجام کارمەندی تاقیگە دەبیتە کەسیکی سەرکەوتوو لەبواری پیشەيي تاقیگە.
Course References:	• سەرچاوە بنەڕەتیەکان وسەرچاوەی سوودبەخش 1-Jinny Wacker,Legal and Ethical Issues, Fourth Edition, University of North Dakota, USA, 2006. 2-Singer, Writings on an ethical life ,Harper Collins Publishers, London,(2000). 3-Aiken.T.D,Legal,ethical,and political issues in nursing,Philadelphia,USA,1994. 4-Lamm R,The ethics of Excess, Hasting Center,USA,1999. • گۆڤار و ریڤیوو (ئینتەرنێت) 5-NIT 2 (Ethics in Business) - Scribd https://www.scribd.com/doc/.../UNIT-2-Ethics-in-Busine -What are professional ethics? definition and meaning 6 www.businessdictionary.com/.../professional-ethics.html

	7-Nursing Ethics | Canadian Nurses Association https://www.cna-aiic.ca/en/on...nursing/nursing-ethics 8-تعريف التمريض - گبيبک *tabebak.com/DefinitionfNursing.htm*

Course topics (Theory)	Week	Learning Outcome
ناساندنى رەوشتى پيشەيي وگرينگترين سەرچاوەو بە ها وپرنسيپەكانى	يەكەم	
چەمكى پيشەي تەندروستى وتاقيگە	دووەم	
ناساندنى كارمەندى تاقيگەوسروشتى كاركردنى	سێیەم	
ئامانجە گشتيەكان وبيردۆزەكانى تەندروستى	چوارەم	
كاريگەريەكانى رەوشتى پيشەيى لەسەر تاقيگە	پێنجەم	
سيفەتە گشتيەكانى كارمەندى تاقيگە	شەشەم	
چۆن دەبيتە كارمەندێكى تاقيگەی زيرەک ويستراو(مرغوب)	هەفتەم	
بەرپرسياريەتيەكانى پيشەی تاقيگە	هەشتەم	
گرينگترين مافەكانى كارمەندى تاقيگە	نۆيەم	
پابەندبوونى كارمەندى تاقيگە بەياساكانى دەزگای تەندروستي	دەيەم	
چۆنيەتى قسەكردنى كارمەندى تاقيگە	يازدەيەم	
وشيوەی لاشەی وژيريي كارمەندى تاقيگە	دوازدیەم	

شیوەی رەوشتی دەرونی کارمەندی تاقیگە	سێزدەیەم	
شیوەيي كۆمەلايەتی ورؤشنبيري وپيشەيي تاقيگە	چواردیەم	
شێوەیی پیشەيي كارمەندی تاقيگە	پازدیەم	
ئاداب وريسا گشتيەكانی ئەنجامدانی پیشەیی تاقيگە	شازدیەم	
ئەركەكانی كارمەندی تاقيگە بەرامبەر تەندروستی گشتی	حەڤدیەم	
هەڵە ی كارمەندی تاقيگە	هەژدیەم	
هندێک لەو کێشانەی کە رووبەرووی کارمەندی تاقیگە دبنەوە	نۆزدیەم	
گرينگترين شێوەكانی كەمتەرخمی(اهمال) كارمەندی تاقيگە	بیستەیەم	
مافەكانی نەخؤش	بیست ویەک	
هونەری پەیوەندیکردن لەگەل نەخۆش	بیست ودوو	
ئاستنگەكانی پەيوەنديكردن	بیست وسێ	
کەسایەتی	بیست وچوار	
جورەکانی کەسایەتی	بیست وپێنجەیەم	
هندیک نموونەي كەسايەيتی	بیست وشەش	
چەمکی سەلامەتی پیشەیی(OHS)	بیست وعەفت	
سەلامەتی پیشەیی بۆ کارمەندی تاقیگە	بیست وهەشت	
گرينگترين رێساكانی سەلامەتی	بیست ونۆ	
بوارەكاني كاركردنی كارمەندی تاقيگە	سی	
Practical Topics	Week	Learning Outcome

Questions Example Design

هەلبژاردن:

1-پیشەی تاقیگە لە رەفتارکردنی لەگەل نەخۆش بەکۆمەلیک هۆکاری مرۆڤی....../کاریگەری(دەرونی، کۆمەلایەتی، یاسایي، هي تر).

2- یارمەتیدانی نەخۆش وبەرجەستەکردنی گشت پێداویستەکانی ....(ئابوری، یاسایي،رەوشتي)

دارشتن:

ئەم زاراوە پیشەیانی پەرستاري شیبکەرەوە

1-روشتی پیشەيي2-بەدواداچونەکانی کارمەندی تاقیگە

2. راست وچەوت:.

آ-لەسەرەتادا پیشەيي کارمەندی تاقیگە وەکو خزمەتگوزاریکی کۆمەلایەتی سەریهلدا؟

ب-پیشەيي کارمەندی تاقیگە زۆر جیاوازە لە پیشەکانی تر؟

1. *Compositional:* In this type of exam the questions usually starts with Explain how, What are the reasons for…?, Why…?, How….?
With their typical answers
Examples should be provided

2. *True or false type of exams:*

In this type of exam a short sentence about a specific subject will be provided, and then students will comment on the trueness or falseness of this particular sentence. Examples should be provided *3. Multiple choices:* In this type of exam there will be a number of phrases next or below a statement, students will match the correct phrase. Examples should be provided.
Extra notes: لێره مامۆستای وانەبێژ دەتوانێت تێبین وکۆمەینتی خۆی بنوسێت بۆ دەوڵەمەندکردنی پەرتووکەکەی. وەکو تیبینی بابەتی رەوشتی پیشەيي زۆر گرینگە بە تایبەتی بۆ قوتابیانی شیکاری، بەلام وا بەباشدەزانم قوتابیە لە ئیستاوە بەشیوەی پراکتیکی لەناو نەخۆشخانەکان تیبینی بکات واتا بەشیوەی کرداری قوتابي لەسەر یاساو ریساکانی رەوشتي پیشەيي رابهیندرین نەک تەنها بە تیوەری.
External Evaluator